

stad &
esch &
omgaan met elkaar

Stad & Esch maken we samen

Anti-pestprotocol

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Van pesten naar een wij-gevoel.....	4
3. Stappen bij structureel pestgedrag.....	5
4. Signaleringslijst: Signalen voor pesten op school.....	7
5. Het nieuwe pesten: Wat is strafbaar?.....	8
6. Het doen van aangifte of melding	10
7. Hoe voorkomen we dat plagen pesten wordt	11

1. Voorwoord

Dit is het anti-pestprotocol van Stad & Esch. Wij vinden dat alle leerlingen en medewerkers van Stad & Esch recht hebben op een veilig leef- en leerklimaat in en rond de school, zodat iedereen zich optimaal kan ontwikkelen.

Respect hebben voor elkaar is een kernbegrip. Voor pestgedrag is op onze school geen ruimte. In dit anti-pestprotocol maken we regels en afspraken zichtbaar voor iedereen. Het geeft leerlingen, ouders en medewerkers duidelijkheid over hoe er gehandeld wordt in het geval van pesten of respectloos gedrag.

In dit protocol worden antwoorden op een aantal vragen gegeven. Zo zorgen we er samen voor dat we op een eenduidige en helder manier pesten tegengaan. Vragen zijn bijvoorbeeld:

- Wanneer wordt plagen pesten?
- Hoe voorkomen we pesten?
- Hoe signaleren we pestgedrag?
- Hoe gaan we om met pesten?
- Welke stappen nemen we bij structureel pestgedrag?

2. Van pesten naar een wij-gevoel

Een veilige leeromgeving is noodzakelijk voor een goede ontwikkeling van iedereen, maar met name voor onze leerlingen. Stad & Esch staat voor een cultuur waarin we de ander en onszelf serieus nemen en waarin we het gesprek met elkaar aangaan.

Deze open manier van communiceren komt de kwaliteit van de samenwerking op onze school ten goede. We realiseren ons ook dat we daarvoor van elkaar afhankelijk zijn én dat we zorg voor elkaar dragen: jij = wij.

Op een veilige school is intimiderend gedrag niet toelaatbaar. Dat geldt voor seksuele intimidatie, maar ook pestgedrag is een vorm van intimidatie. Om duidelijk te krijgen wat pesten is, is het belangrijk het verschil tussen pesten en plagen te benoemen. Plagen mag wel, pesten niet. Maar wanneer is het plagen en wanneer wordt het pesten?

Wat is plagen?

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast; de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bedoelingen en kan daarom als leuk, plezierig en grappig worden ervaren. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en kan de geplaagde zich verweren. In steekwoorden:

- gelijkwaardigheid
- wisselend 'slachtofferschap'
- humor
- af en toe

Wat is pesten?

'Iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen'.

Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Het sterkere kind, de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken vaak tegen hem of haar op en durven er niets tegen te doen. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen, maar wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang. In steekwoorden:

- machtsverschil
- hetzelfde slachtoffer
- kwetsend
- vaak/voortdurend

In het verleden werd van pesten geen punt gemaakt. Maar pesten kan diep en langdurig ingrijpen in het leven van iemand en verschilt daarin niet van fysiek en/of psychisch geweld.

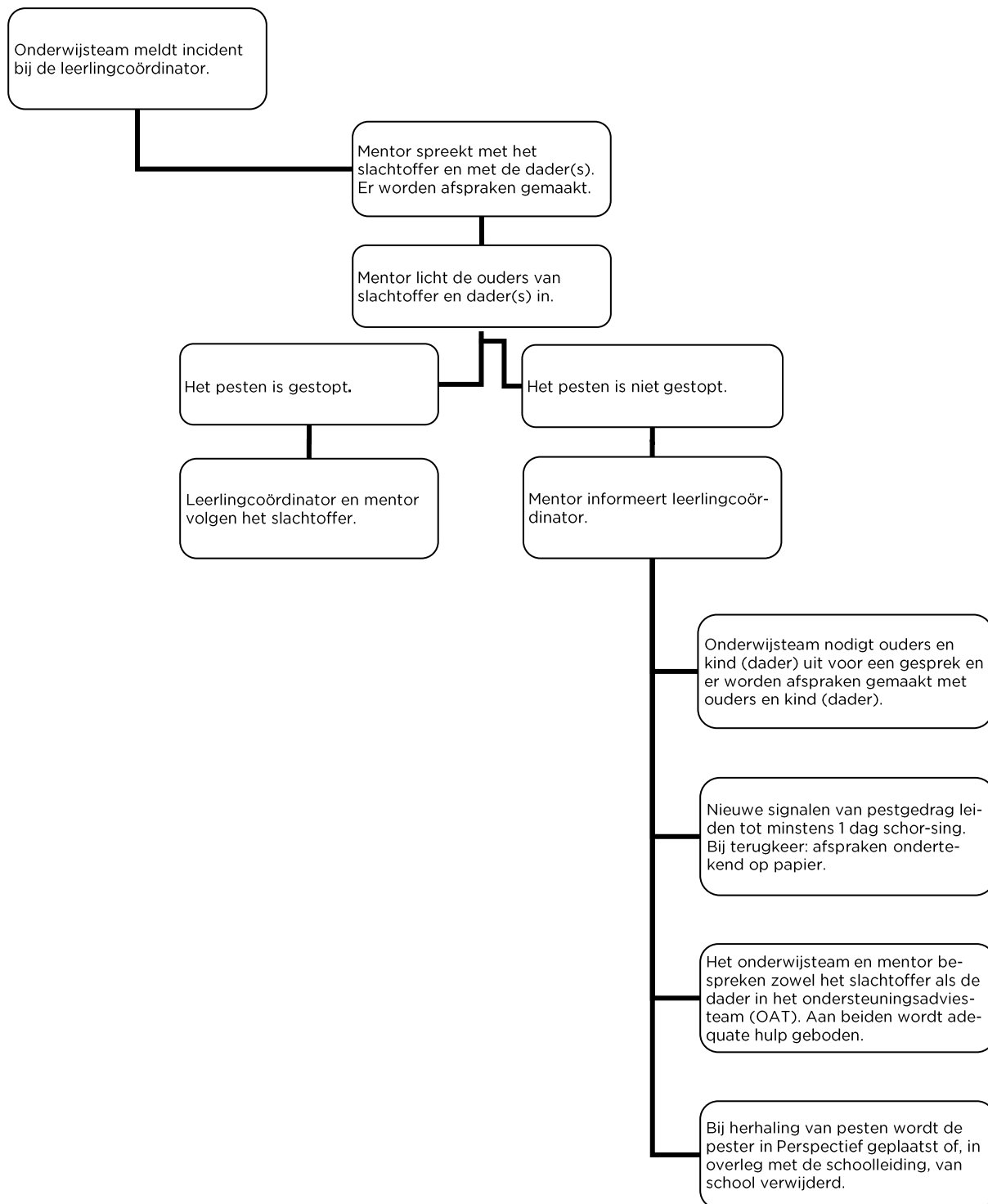
Het nieuwe pesten

Sociale media hebben de mogelijkheden tot pesten helaas aanmerkelijk vergroot. Doordat je redelijk makkelijk anoniem kunt blijven, worden digitale pesters steeds brutaler, want de kans om gepakt te worden is immers kleiner dan bij het open en bloot pesten. Een ander kenmerk van het nieuwe pesten is dat het onophoudelijk door kan gaan. Ook deze vorm van pesten is een enorme bedreiging.

3. Stappen bij structureel pestgedrag

Binnen alle deelscholen van Stad & Esch volgen we onderstaande procedure:

- Medewerkers/docenten/leerlingen/ouders signaleren pestgedrag en geven dit door aan de mentor/het onderwijsteam.
- De mentor/het onderwijsteam verzamelt de meeste gegevens en maakt een inschatting. Gaat het om een ruzie (er spelen verschillende belangen) of is er sprake van (structureel) pesten? In het laatste geval worden onderstaande stappen gevolgd:

Voor alle stappen geldt dat de leco (leerlingcoördinator) een notitie maakt in het leerlingdossier van de betrokken leerlingen, van zowel de dader(s) als de slachtoffer(s).

De leco is waarschijnlijk niet betrokken bij alle gesprekken, maar krijgt een (uitgebreide) notitie aangeleverd via het onderwijsteam. Soms zal het voldoende zijn om te melden dat de kwestie is afgehandeld.

4. Signaleringslijst: Signalen voor pesten op school

Pesten is te zien, ook al vindt het getreiter niet altijd openlijk plaats.

Een jongere die wordt gepest:

- is vaak een buitenstaander
- heeft vaak een kleinerende bijnaam
- staat veel alleen
- is doelwit van grappen
- wordt uitgedaagd door anderen
- zoekt vaak zijn spullen
- heeft verwondingen, schrammen, kneuzingen
- lijkt onzeker, angstig, verdrietig
- haalt slechtere cijfers
- komt zeer onregelmatig op school
- blijft bij het kiezen van teams meestal over

Een jongere die pest:

- doet stoer
- is tegendraads en opstandig
- kan zich niet of slecht inleven in de gevoelens van anderen
- heeft een vast groep medestanders
- roddelt en spreekt kwaad
- vertoont agressief gedrag
- heeft vaak slechte schoolprestaties

De volgende signalen zijn specifiek voor meisjes ('meidenvenijn'):

- samenklitten
- manipuleren
- buitensluiten
- negeren
- fluisteren
- 'handelen' in geheimen
- roddelen
- geruchten verspreiden/reputatie schaden

Bij jongensgedrag valt op dat ze zich:

- lichamelijker uiten door schoppen en slaan
- agressief gedragen
- directer reageren
- minder verbaal uiten

5. Het nieuwe pesten: Wat is strafbaar?

Digitaal pesten

Pesten via internet of telefoon vindt meestal plaats buiten school maar gaat vaak samen met pesten in de 'echte wereld'. Hieronder staat een aantal tips tegen digitaal pesten:

- Vertel aan je ouders dat je digitaal gepest wordt. Het is nooit jouw schuld, dat iemand jou iets toestuurt via internet. Niemand heeft het recht jou te pesten.
- (Voor ouders: sommige kinderen vertellen niet dat ze gepest worden via internet, omdat ze bang zijn dat ze niet meer mogen internetten. Maak duidelijk, dat uw kind gewoon op internet mag).
- Bewaar alles wat met pesten te maken heeft op je computer/telefoon/device als bewijsmateriaal.
- Reageer niet op het digitaal pesten. Ga ook niet terugschelden.
- Blokkeer mensen die jou via internet pesten.
- Bij vervelende foto's en filmpjes: lees de tips op onderstaande site: www.vraaghetdepolitie.nl.
- Meld (internet)pesten van medeleerlingen op school. Dat kan bij elke medewerker!

Stalking (misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid)

Een leerling die steeds wordt lastiggevallen door sms'jes , appjes of e-mail kan aangifte doen van stalking. Onder stalking (of 'belaging') verstaan we het voortdurend lastigvallen van een persoon door die persoon te achtervolgen, steeds op vervelende wijze contact op te nemen en soms ook te bedreigen met het doel die ander te dwingen iets te doen, niet te doen of te accepteren, dan wel de ander bang te willen maken. Stalking is in Nederland bij wet verboden. Wetboek van Strafrecht, artikel 285b.

Mogelijke straf: geldboete of gevangenisstraf.

Plaatsen van foto's van elkaar (portretrecht)

Foto's kunnen makkelijk gemaakt worden. Je maakt en/of verspreidt geen foto van iemand anders zonder de nadrukkelijke toestemming van die persoon.

In het geval van nieuwswaarde geldt dat de foto geplaatst mag worden. Als school kiezen we er zoveel mogelijk voor om leerlingen niet herkenbaar in beeld te brengen.

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Portretrecht>

Seksueel getinte afbeeldingen

Het op internet zetten van seksueel getinte afbeeldingen (foto's, filmopnamen) van minder- jarigen valt onder het strafrecht. Het maken, verspreiden en het in bezit hebben van deze afbeeldingen is strafbaar. Zelfs als je de zoveelste persoon bent die de foto's doorstuurt, ben je strafbaar. Wetboek van Strafrecht, artikel 240b.

Mogelijke straf: gevangenisstraf of geldboete.

Hacken etc. (computercriminaliteit)

Hacken is een gevaarlijke vorm van internetcriminaliteit. Het is niets meer of minder dan inbreken op de computer van een ander. Vervolgens kan de inbreker allerlei instellingen aanpassen of gegevens stelen. Hacken is een strafbaar feit. In bepaalde kringen is hacken een uitdaging; vooral in de leeftijd van 14 tot 21 jaar. Deze jongeren gebruiken hiervoor meestal het computernetwerk van school of bijv. de bibliotheek, omdat je daar anoniemer bent dan bij gebruik van de thuiscomputer. Wetboek van strafrecht, artikel 138a, wet Computercriminaliteit 1993.

<http://www.iusmentis.com/beveiliging/hacken/computercriminaliteit>

6. Het doen van aangifte of melding

Aangifte

Bij strafbare feiten kan er aangifte worden gedaan.

- Is de leerling minderjarig, dan kunnen de ouders dat doen.
- Is de leerling meerderjarig, dan doet de leerling dat zelf.

De school kan alléén aangifte doen wanneer de leerling minderjarig is. Maar de politie neemt de aangifte van een school pas in behandeling als het slachtoffer bereid is een getuigenverklaring af te leggen. Dus wil de school aangifte doen, zal dat altijd moeten gebeuren met toestemming en met medewerking van ouder(s)/verzorger(s) en leerling.

Voor strafrechtelijke veroordeling is bewijs nodig. Om van het digitaal pesten bewijzen te verzamelen, zijn bijvoorbeeld chat logs te gebruiken. Ook een schermafdruck van een webpagina kan bewijs zijn. Zorg ervoor dat je het (digitale) bewijs bewaart, zodat je dit kunt gebruiken bij de aangifte.

Melding

Als er geen aangifte gedaan kan worden, kan er wel een melding worden gemaakt. De politie is dan toch op de hoogte van de feiten. De politie kan op deze wijze feiten verzamelen over een pester. Stad & Esch doet bij het nieuwe pesten daar altijd melding van.

Welke maatregelen kunnen genomen worden?

	incidenteel pesten	nieuwe pesten	structureel verbaal pesten	structureel fysiek pesten	structureel uitsluiten
<i>leerling</i> • disciplinaire maatregel • minimaal gesprek met leerling en contact met ouders • maximaal schorsing	ja	ja	ja	ja	ja
<i>werknemer</i> • disciplinaire maatregel • maximaal schorsing	ja	ja	ja	ja	ja
<i>leerling</i> registratie in digitale leerlingdossier en locatieverslag	ja	ja	ja	ja	ja
<i>leerling/werknemer</i> aangifte politie		ja		ja	

7. Hoe voorkomen we dat plagen pesten wordt

Het voorkomen van pestgedrag betekent tijdig ingrijpen. Voor docenten en mentoren houdt dit in dat zij alert zijn op signalen, gedrag observeren en te veel plagen, wat kan uitmonden in pesten, bespreken in met de klas/groep.

In de mentorlessen geven we aandacht aan het begrip pesten en maakt de klas gezamenlijk afspraken hoe de leerlingen met elkaar willen omgaan, zodat iedereen zich goed en veilig kan voelen in de klas.

We informeren leerlingen, ouders en medewerkers over onze gedragsregels ten aanzien van plagen en pesten. We stimuleren leerlingen, ouders en medewerkers om grensoverschrijdend gedrag te bespreekbaar te maken en/of te melden.

We gaan ervan uit dat onze aanpak van pestgedrag zo effectief zal zijn dat we zo weinig mogelijk hoeven terug te vallen op het stappenplan bij structureel pestgedrag (hoofdstuk 3).

Naast de eigen mentoren, medewerkers en collega's van het EXPOO zijn er op alle deelscholen een of meerdere dagen per week schoolmaatschappelijk werkers aanwezig. Zij zijn in staat professionele hulp te bieden bij het omgaan met of oplossen van een probleem als pesten/gepest worden.

Voor de opvang en begeleiding bij pesten kan ook contact opgenomen worden met een van de [vertrouwenspersonen op onze scholen](#).

Alle deelscholen van Stad & Esch ondernemen gerichte activiteiten in de eerste twee leerjaren van de onderbouw:

- Start nieuwe schooljaar: de klas/groep volgt introductie en/of kennismakingsactiviteiten. De mentoren uit het onderwijsteam zijn hierbij aanwezig. Activiteiten zijn gericht op groepsvorming.
- Week 2: In de mentorgroepen en via de onderwijsteams spreken over pesten: gewenst/ongewenst gedrag, verschil pesten/plagen, rol pester/gepeste/toeschouwer, enz.
- Week 3: Opstellen en ondertekenen door alle leerlingen van het anti-pestcontract. Het ondertekende contract wordt ook aan de ouders verstuurd.
- Volgende weken: Als pesten op een of andere manier in het nieuws komt, wordt dit in de mentorgroep en het onderwijsteam besproken en wordt er een link gelegd naar het anti-pestcontract.
- In september worden er interactieve toneelvoorstellingen gespeeld voor de leerlingen van de brugklas. In de voorstelling ligt de nadruk op pesten via internet.
- Gedurende het schooljaar bespreken van het anti-pestcontract. De volgende vragen worden beantwoord:
 - Heeft het gewerkt? Wat wel? Wat niet?
 - Ontbreekt er iets? Wat dan?
 - Moet er iets uit? Wat dan?
- Als er een nieuw anti-pestcontract wordt gemaakt, ondertekenen de leerlingen dit opnieuw. Ouders ontvangen de versie van het nieuwe anti-pestcontract met de vermelding dat alle leerlingen dit hebben ondertekend.

Naast deze activiteiten bestaat er altijd de mogelijkheid om een gerichte interventie te doen, bijv. samen met de klas intensief werken aan veiligheid en sfeer.